TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Ảnh hưởng của đạo Phật đến các giá trị văn hóa xã hội

ISSN: 2734-9195 10:25 06/10/2024

Sự nhấn mạnh vào nhận thức bản thân, từ bi tâm và công lý xã hội đã biến đạo Phật thành một động lực kiên cường cho sự chuyển hoá tích cực.

Tác giả: **Peter Vredeveld**
Việt dịch: **Thích Vân Phong**
Nguồn: **www.originalbuddhas.com**

Đạo Phật ra đời ở Ấn Độ từ thế kỷ thứ 6 trước Tây lịch, trong điều kiện xã hội phân chia theo chế độ đẳng cấp bất bình đẳng. Đạo Phật ra đời là sự kế thừa, tiếp nối các trào lưu tôn giáo, triết học nổi tiếng của Ấn Độ cổ đại và được coi là một trong những học thuyết xã hội chống lại sự bất công trong xã hội đương thời.

Kể từ đó đạo nhiệm màu và hạnh đức Như Lai từ bi, trí tuệ, hùng lực, tự do, bình đẳng đã lan rộng khắp nhiều nơi trên thế giới.

Đạo Phật đã tác động sâu sắc đến văn hoá và xã hội, ảnh hưởng đến cách mọi người tư duy, hành xử và tương tác.

Đạo Phật đã để lại dấu ấn đáng kể trên toàn thế giới, từ nghệ thuật đến văn học, chính trị và kinh tế. Ngày nay, chúng ta sẽ thảo luận chi tiết về ảnh hưởng của đạo Phật đối với văn hoá và xã hội, khám phá tác động của đạo Phật ở nhiều khía cạnh khác nhau.

Ảnh: originalbuddhas.com

Đạo Phật và Nghệ thuật (Buddhism and Art)

Đạo Phật đã ảnh hưởng đáng kể đến nghệ thuật của nhiều nền văn hoá. Ví dụ, trường phái Gandhāra, một vùng miền Tây bắc Ấn Độ, ngày nay thuộc về Afghanistan và một phần của Pakistan phát triển mạnh mẽ từ thế kỷ thứ 1 đến đến thế kỷ thứ 7 Tây lịch, chịu ảnh hưởng rất sâu đậm từ nghệ thuật Phật giáo.

Các tác phẩm điêu khắc và tranh vẽ được tạo tác vào thời kỳ này, thường mô tả cuộc đời đức Phật và các nhân vật Phật giáo khác theo kiểu rất cách điệu và mang tính biểu tượng, nhấn mạnh vào lý tưởng tâm linh hơn là chủ nghĩa hiện thực vật lý. Ảnh hưởng này cũng có thể thấy trong nghệ thuật của các nền văn hoá Phật giáo khác, chẳng hạn như tại các quốc gia Phật giáo Trung Quốc, Nhật Bản và Tây Tạng.

Hơn nữa, đạo Phật đã truyền cảm hứng cho việc sáng tạo nhiều tác phẩm nghệ thuật, bao gồm các tác phẩm điêu khắc, tranh vẽ và hàng dệt may. Nghệ thuật Phật giáo thường có hình ảnh đức Phật, các nhân vật quan trọng khác trong truyền thống đạo Phật và các biểu tượng liên quan đến Phật giáo, chẳng hạn như hoa sen, bánh xe Chuyển pháp luân. Nghệ thuật Phật giáo được biết đến với các thiết kế phức tạp và chi tiết, thường được tạo tác bằng nhiều vật liệu khác nhau, bao gồm đồng, đá, gỗ và lụa.

Phật giáo và Văn học (Buddhism and Literature)

Ảnh: originalbuddhas.com

Đạo Phật đã tác động đáng kể đến Văn học, ảnh hưởng đến nhiều tác phẩm văn học lớn ở Châu Á. Ramayana (□□□□□□), một sử thi cổ đại viết dưới dạng trường ca tiếng Sanskrit và là một phần quan trọng của bộ kinh Ấn Độ giáo (smṛti) và Mahābhārata (□□□□□□□), một trong hai tác phẩm sử thi bằng tiếng Phạn vĩ đại nhất của Ấn Độ cổ đại.

Truyện kể Genji (源氏物語, Nguyên Thị vật ngữ), Genji monogatari), là một trường thiên tiểu thuyết của nữ sĩ cung đình Nhật Bản và Tây Du Ký (西遊記) ở Trung Quốc, chỉ là một vài ví dụ về các tác phẩm văn học chịu ảnh hưởng của tư tưởng và đức tin Phật giáo.

Văn học Phật giáo cũng là nguồn cảm hứng thiết yếu cho nhiều nhà văn đương đại, những người thường lấy chủ đề và biểu tượng Phật giáo trong tác phẩm của họ.

Ngoài việc truyền cảm hứng cho văn học, Phật giáo đã sáng tạo ra nền văn học riêng biệt, đặc sắc. Tam tạng Thánh điển Phật giáo, là thuật ngữ truyền thống để chỉ tổng tập kinh điển Phật giáo. Tùy theo mỗi truyền thống Phật giáo sẽ tồn tại những bộ Tam tạng tương ứng như Tam tạng Pali được duy trì bởi truyền thống Theravāda ở Sri Lanka và Đông Nam Á.

Tam tạng Hán ngữ được duy trì bởi truyền thống Phật giáo Đông Á và Tam tạng Tạng ngữ được duy trì bởi truyền thống Phật giáo Tây Tạng, bộ sưu tập văn học Phật giáo khổng lồ, bao gồm Kinh tạng (经藏; □□□□ □□□), là một trong ba bộ phận của Tam tạng, bộ phận quan trọng cốt yếu của kinh điển Phật giáo sơ kỳ, ghi chép những lời vàng ngọc giáo lý quý báu do Đức Phật Thích Ca Mâu Ni tuyên thuyết; Luật tạng (律藏) là phần thứ hai của Tam tạng, quy định về việc sống tập thể của chư tăng, chư ni.

Luật tạng có nhiều hệ khác nhau như Luật tạng của Thượng tọa bộ, Pháp Tạng bộ, Thuyết nhất thiết hữu bộ; Luận tạng (論藏), các giáo lý và nguyên tắc chung

của các bài kinh được tổ chức thành một khoa học mạch lạc của giáo lý đạo Phật.

Tam tạng Thánh điển Phật giáo, được ghi chép bằng nhiều ngôn ngữ, bao gồm tiếng Pali, tiếng Phạn và tiếng Trung, và đã được dịch sang nhiều ngôn ngữ trên thế giới.

Ảnh: originalbuddhas.com

Phật giáo và Chính trị (Buddhism and Politics)

Phật giáo đã đóng một vai trò quan trọng trong việc định hình chính trị và kinh tế ở nhiều quốc gia Châu Á. Trong một số trường hợp, các nhà sư Phật giáo đã tích cực tham gia vào các phong trào chính trị xã hội.

Ví dụ trong Chiến tranh Việt Nam, các nhà sư Phật giáo ở Việt Nam và các quốc gia khác đã đóng một vai trò quan trọng trong việc phản đối chiến tranh và thúc đẩy hoà bình.

Trong những trường hợp khác, Phật giáo đã ảnh hưởng đến các hoạt động kinh tế, chẳng hạn như ở Nhật Bản, nơi Phật giáo Thiền tông đã tác động đáng kể đến sự phát triển văn hoá thiền trà đạo và các hoạt động văn hoá khác, đóng vai trò trung tâm trong văn hoá kinh doanh của Nhật Bản.

Hơn nữa, Phật giáo đã tác động đến cấu trúc chính trị của một số quốc gia. Phật giáo phát triển rực rỡ và trở thành quốc giáo ở các nước như Thái Lan và Sri Lanka, và ảnh hưởng Phật giáo có thể thấy trong cấu trúc chính trị và xã hội của

các quốc gia này.

Ví dụ, ở Vương quốc Thái Lan, Đức Quốc vương được coi là người bảo hộ Phật giáo và được kỳ vọng sẽ duy trì các giá trị và nguyên tắc Phật giáo.

Đạo Phật và phát triển cá nhân (Buddhism and Personal Development)

Sự nhấn mạnh của đạo Phật vào nhận thức bản thân và sự phát triển cá nhân đã ảnh hưởng đến nhiều khía cạnh của tâm lý học hiện đại.

Chính niệm, một phương pháp thực hành hiện hữu và nhận thức được tư duy và cảm xúc của mỗi người, trong những năm gần đây đã trở nên ngày càng phổ biến, và đã được sử dụng để chữa lành một loạt các tình trạng sức khoẻ tâm thần, chẳng hạn như lo lắng và trầm cảm. Kỹ thuật này bắt nguồn từ các phương pháp thiền Phật giáo và đã được điều chỉnh để sử dụng trong bối cảnh thế tục.

Đạo Phật đã truyền cảm hứng cho sự phát triển của nhiều hình thức thiền Phật giáo khác nhau, thúc đẩy sự thư giãn và cải thiện sức khoẻ tinh thần và thể chất. Những phương pháp này ngày càng trở nên phổ biến ở các quốc gia phương Tây, nơi chúng thường được sử dụng như một công cụ để giúp giảm căng thẳng và phá triển bản thân là một quá trình tập trung vào việc cải thiện bản thân, liên tục mở rộng, nâng cao khả năng, bao gồm những hoạt động nhằm tích lũy kiến thức, phát triển kỹ năng, nâng cao chất lượng cuộc sống và không ngừng theo đuổi những ước mơ, hoài bão. Giúp bản thân nhận ra tiềm năng thực sự của mình.

Đạo Phật và công lý xã hội (Buddhism and Social Justice)

Đạo Phật có bề dày lịch sử trong việc thúc đẩy công lý và bình đẳng xã hội. Một trong những tinh hoa của đạo Phật, là khái niệm về phụ thuộc lẫn nhau (Interdependence), tình trạng của mối quan hệ giữa hai bên mà trong đó thiệt hại của việc cắt đứt quan hệ hay giảm bớt các trao đổi là tương đương nhau đối với mỗi bên, cho rằng mọi thứ đều có sự kết nối và phụ thuộc lẫn nhau. Ý tưởng này đã truyền cảm hứng cho nhiều Phật tử nỗ lực hướng đến việc kiến tạo một cộng đồng công bằng và bình đẳng hơn.

Trong suốt chiều dài lịch sử, hoạt động xã hội của Phật giáo đã có nhiều hình thức, bao gồm các phong trào đấu tranh cho nhân quyền, bảo vệ môi trường và

thúc đẩy bất bạo động. Đức Đạt Lai Lạt Ma, nhà lãnh đạo tinh thần dân tộc Tây Tạng, là người ủng hộ nổi bật cho nhân quyền, và đã làm việc không biết mệt mỏi để thúc đẩy hoà bình và hoà giải.

Kết luận (Conclusion)

Tóm lại, đạo Phật đã tác động sâu sắc đến văn hoá và xã hội theo nhiều cách khác nhau. Từ việc truyền cảm hứng cho nghệ thuật và văn học đến việc định hình chính trị và phát triển cá nhân, đạo Phật đã để lại dấu ấn tuyệt hảo trên thế giới. Sự nhấn mạnh vào nhận thức bản thân, từ bi tâm và công lý xã hội đã biến đạo Phật thành một động lực kiên cường cho sự chuyển hoá tích cực. Khi suối nguồn từ bi tuôn chảy khắp nơi, ánh mặt trời trí tuệ Phật pháp toả chiếu khắp thế giới, đạo Phật có khả năng sẽ tiếp tục ảnh hưởng và định hình các nền văn hoá và xã hội mà nó tiếp xúc.

Tác giả: **Peter Vredeveld**
Việt dịch: **Thích Vân Phong**
Nguồn: **www.originalbuddhas.com**